

Averbode Bos & Heide

Foto's: Diane Appels, Staf Deroover en Leo Janssen

Tussen Demer en Nete, in het zuiden van de Kempen op de overgang naar het Hageland, ligt rond de bekende abdij van Averbode het grootste aaneengesloten natuurgebied dat Natuurpunt ooit kon kopen. Met één handtekening werd Natuurpunt eigenaar van Averbode Bos & Heide, 530 ha in één aaneengesloten blok. Waan je de koning te rijk en geniet prinsheerlijk van Europese topnatuur.

Groot natuurherstelproject

In samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Landmaatschappij en met de steun van het Europese LIFE-fonds loopt hier op het voormalig domein van de prinsen De Merode, een groot natuurherstelproject dat heide, vennen en moerassen laat afwisselen met prachtige eiken-, beuken- en berkenbossen. Zeldzame planten en dieren, zoals dophei, drijvende waterweegbree en levendbarende

hagedis hebben hier lang gewacht op betere tijden.

Het gebied was in het verleden bekend voor zijn hoge natuurwaarde, maar door een intensief economisch beheer gingen deze natuurwaarden sterk achteruit. Houtopbrengst, daar draaide het vroeger immers allemaal om. Naaldbomen groeiden sneller en waren daarom het interessantst om aan te planten. Hierdoor was er voor soortenrijke, inheemse loofbossen nog amper plaats. Door hier en daar wat naaldbomen weg te nemen, krijgen streekeigen loofbomen meer ruimte.

Droge heide, een echte ijdeltuit

Wie Kempen zegt, zegt heide. Voedselarm, droog, zandig: voor jou en mij niet meteen een vorstelijk aanbod, maar struikhei denkt daar duidelijk anders over en voelt zich hier best in zijn nopjes. Moeilijke klanten zijn die struikhei en de andere planten van de droge heide. Zij hebben namelijk veel aandacht nodig in de vorm van voortdurend beheer. Anders verdwijnen ze uit het gebied en verkassen ze naar andere oorden.

Als een echte ijdeltuit wil de droge heide regelmatig naar de kapper. Daar zorgen we voor door te maaien of dieren als grasmachine in te zetten. Een schaapskudde zal ons helpen om de open zones op een natuurvriendelijke manier te beheren. Samen met een herder en een hond zal de kudde door het gebied trekken. Op andere momenten zal de kudde op een bepaalde plaats ingezet worden om daar de vegetatie kort te grazen.

Parels van de heide

Zeg niet zomaar poel tegen een ven. Laagtes in het landschap kunnen heel verschillend zijn. Sommige vullen zich met grondwater, andere met regenwater. Vennen vallen af en toe zonder water en daar houden vissen niet zo van. Maar het gebrek aan vissen creëert net volop kansen voor libellen, waterkevers en voor het zeldzame klein blaasjeskruid. Net als de kleine zonnedauw is dit een vleesetende plant. Toen de houtopbrengst centraal stond, was water niet meer welkom in Averbode Bos & Heide. De meeste bomen houden immers niet van natte voeten. Vele vennen werden ontwaterd door de aanleg van een soms metersdiep grachtenstelsel. Met de vennen verdwenen ook de dieren die er leefden. Maar het natuurherstel bracht soelaas...

Spectaculaire resultaten

De herstelde vennen geven weer nieuwe kansen aan waterminnende soorten, zoals libellen en amfibieën. De nachtzwaluw en boomleeuwerik zijn terug en soms jagen er wel tot dertig boomvalken in het gebied. Daarnaast brengen boompieper, kleine plevier en roodborsttapuit hier hun jongen groot. Ook de klapekster is tijdens de trek weer van de partij en de groene jachtspin en het bont dikkopje hebben het gebied veroverd.

De gezinswandeling leidt langs het Klompenbelevingspad aan Afspanning Den Eik en langs het speelbos met klautertoestellen, een vertelcirkel, takkentunnels en een heuse tipi. De Aardgasnatuurwandeling toont je de herstelde vennen.

Naast de ijzerzandstenen heuvel de Weefberg, een zandbank uit een vroegere zee, zijn er in het gebied ook verschillende landduinen bewaard. Kan je ze vinden in het landschap?

Op wandel

Vanaf de poort van de Abdij van Averbode kan je twee wandelingen maken:

- 4 km, gezinswandeling (blauw op de kaart)
- 9 km, Aardgas-natuurwandeling (rood op de kaart)

Averbode Bos & Heide – Praktisch

Algemene informatie

Gemeente: Laakdal / Scherpenheuvel-Zichem / Tessenderlo

Grootte: zeer groot gebied (+ 80 ha)

Toegankelijkheid

Het hele jaar door toegankelijk op de paden

Beginpunt en parking

Poort Abdij van Averbode, Abdijstraat 1, Scherpenheuvel-Zichem

Schoeisel

Bij regenweer en 's winters zijn stevige schoenen of laarzen noodzakelijk.

Honden

Honden welkom, aan de leiband.

Openbaar vervoer

- NMBS-station Zichem op 4,2 km van start. Volg knooppunten 61 (op 0,4 km richting Averbode) 411-245-89-90-100.
- NMBS-station Testelt op 4,7 km van start. Volg knooppunten 92-269-144-292-293-98-100.
- De Lijn: lijnbus 36 Aarschot-Diest of 944 Hulshout-Westerlo; belbus 708 Averbode of 707 Gelrode.

Kinderwagens

Kinderwagens kunnen in sommige dreven terecht, maar op de bospadjes wordt het moeilijk.

Rolstoelgebruikers

De verharde dreven zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Meer info

Bezoekerscentrum Huize Ernest Claes, op 2,8 km van de abdij, Ernest Claesstraat 152, 3271 Zichem, 013-32 63 60, bc.huizeernestclaes@natuurpunt.be

Steun Natuurpunt met een gift

Help je favoriete natuurgebied en doe een gift. Vermeld projectnummer 7759 Averbode Bos & Heide, bij elke gift voor dit natuurgebied op rekeningnummer 293-0212075-88 (IBAN = BE56 2930 2120 7588, BIC = GEBABEBB). Vanaf 40 euro ontvang je een fiscaal attest.

